

La pàtria

Mapa polític d'Espanya de mitjan segle xx. Un segle i mig després del Decret de Nova Planta, el Romanticisme refà la consciència diferencial

Fa uns anys, La Trinca parodiava en clau política un bolero famós de nom *Corazón loco*. El «¿Cómo se pueden querer dos mujeres a la vez y no estar loco?» era contrafet per «és difícil d'esbrinar com es poden mantenir dues pàtries i no estar tocat de l'ala». Ara, en temps de reivindicació patriòtica, potser serviria d'alguna cosa aclarir quelcom sobre les dues pàtries que malviuen en la cançó i en la realitat catalana actual.

L'any que ve farà 750 anys del naixement del cronista i almogàver de Peralada, Ramon Muntaner. La seva vida atzarosa el va portar a viure a Atenes, Djerba, Eivissa o València, i per molt diferents que fossin els llocs, la gent, la llengua i els costums, pertot ell se sentia a la seva pàtria. I és que per a la gent de l'Antic Règim, la pàtria eren els dominis del senyor, un concepte lligat a la persona d'un senyor feudal que ostentava un títol de sobirania, vassall només de Déu, o el que és equivalent, del papa.

La Revolució Francesa va canviar les coses: el títol d'igualtat del seu lema feia que tothom tingués la mateixa dignitat i soscavava el domini d'unes persones sobre les altres. Així, doncs, el concepte politicofeudal de pàtria lligat a la sobirania d'un príncep quedava sota judici i havia de ser substituït per un altre que fos homologable a les idees del Nou Règim. I va ser el Romanticisme el que va encunyar el nou concepte partint de la base de l'individualisme i de l'amor: si cada individu és important, lliure i de la mateixa dignitat que els altres, també és veritat que les persones no viuen soles al món i que cada grup humà,

cada poble, ha de ser l'individu col·lectiu que compartirà les mateixes prerrogatives que la llibertat, la igualtat i la fraternitat donaven a l'ésser humà. Només calia definir què s'entenia per grup humà i per poble.

La solució era fàcil: el que unia el grup en llibertat era una mateixa llengua, una mateixa manera d'entendre la vida, de celebrar les festes, de compartir el dol, una mateixa història, uns mateixos costums, etc.

Lluny quedava aquesta nova manera d'entendre la pàtria de la subjecció política heretada d'una política feudal i absolutista, i els prohoms de la Renaixença catalana es van apressar a destacar fins a l'exageració la vinculació de pàtria i llengua, i de pàtria i família, amb la intenció de multiplicar-ne el sentiment d'afecte.

Actualment hi ha un bon nombre de gent que entenen que la pàtria és un sentiment i que l'ànsia de llibertat no té res a veure amb un passat polític que alguns s'entesten a reivindicar i d'altres a negar. La pàtria surt de la llibertat i del voler dels individus del poble, independentment de si en el passat van ser súbdits d'un rei, d'un virrei o d'un emperador. D'altres creuen que els individus no poden pensar pel seu compte i fan de la pàtria un concepte sacrosant i inviolable que ni tan sols pot ser esmentat en va; un concepte de pàtria lligat a una realitat política que passa per sobre dels sentiments de les persones i que moltes vegades ha estat el resultat de vicissituds històriques que no tenen res a veure amb la voluntat dels pobles, sinó amb els capricis dels protagonistes de la història, o sigui els monarques, els seus casaments i les seves guerres.

Ah, me n'oblidava! Hi ha una altra manera d'entendre la situació política actual. És la visió de l'oligarquia econòmica que mana els destins del món actual des del G-20, el Banc Mundial, els banquers, els grans empresaris, etc. Tots sabem que per a tots aquests, el diner no té pàtria!

JORDI ROCA I ROVIRA

Tels. 972 78 01 57 - 972 78 05 72
C/ de la Font, 1
17142 VERGES (Girona)